

VALGDELTAELSE

BLANT KINESISKE INNVANDRERE I NORGE

RESULTATER / ANBEFALINGER

HVORFOR?

Valgdeltakelse er en sentral del av demokratiet, men blant enkelte grupper er deltakelsen lavere enn gjennomsnittet. Blant kinesiske innvandrere i Norge er andelen som stemmer vesentlig lavere enn blant befolkningen for øvrig. I kommunevalget i 2023 stemte kun 35 prosent av asiatiske innvandrere, sammenlignet med 69 prosent av norske statsborgere.

Med støtte fra Bufdir har Likestillingscenteret gjennomført en kartlegging blant kinesiske innvandrere i Norge for å forstå hvilke barrierer som påvirker valgdeltakelsen. Kartleggingen er gjennomført i samarbeid med Norwegian-Chinese Women and Children Association (NCWA) for å sikre relevans og rekruttering. Undersøkelsen belyser både strukturelle og individuelle hindringer for deltakelse, og foreslår tiltak for å styrke demokratisk inkludering.

Studien har 591 respondenter, hvor nesten samtlige er migranter fra Kina bosatt i Norge. 78 prosent av respondentene er kvinner og 22 prosent menn.

I
Voted

OM OSS

Likestillingssenteret er et tverrfaglig kompetansesenter med likestilling som fagområde. Senterets målsetting er å bidra til et inkluderende og rettferdig samfunn med like muligheter for alle. Målsettingen er knyttet opp mot et bredt likestillingsbegrep som inkluderer alle diskrimineringsgrunnlag (kjønn, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne). Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle og er en drivkraft for økt likestilling lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi holder til på Hamar i Innlandet.

Norwegian-Chinese Women and Children Association (NCWA) er en organisasjon som ble etablert i 2009 for å støtte kinesiske kvinner og barn i Norge. De tilbyr språkkurs, kulturelle arrangementer og sosiale aktiviteter for å fremme integrering og fellesskap. NCWA er kjent for sitt arbeid med å styrke båndene mellom kinesiske og norske samfunn gjennom ulike initiativer og prosjekter.

SPRÅK SOM BARRIERE

Undersøkelsen viser at tilgang til informasjon om valgprosessen påvirker hvorvidt kinesiske innvandrere bruker stemmeretten sin. Mange opplever at valgmateriale og informasjon ikke er tilgjengelig på deres språk, noe som skaper usikkerhet og avstand til politiske prosesser. En stor andel av respondentene rapporterte om begrensede norskkunnskaper, noe som gjør det vanskelig å forstå valgprosessen og politiske saker. Selv om informasjon finnes på flere språk på valg.no. De fleste respondentene oppga at de fikk informasjon via kommunen eller familie og venner, men en betydelig andel kjente ikke til de tilgjengelige informasjonskanalene, som valg.no eller stemmekampanjer rettet mot innvandrere. Over 30 prosent svarer at informasjonen om valg og stemmerett er for dårlig eller ikke god nok.

Undersøkelsen viser at 66,4 prosent av respondentene oppga at de stemte ved valget i 2023, mens 33,6 prosent ikke benyttet stemmeretten sin. Ulike faktorer kan ha betydning for valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere i Norge. Svarene fra respondentene tyder på at både språkferdigheter, botid i Norge og tilgang til informasjon kan påvirke hvorvidt man bruker stemmeretten sin.

Mange etterlyste mer tilgjengelig og målrettet informasjon, særlig på sitt morsmål. Språkbarrierer og manglende kjennskap til politiske prosesser kan gjøre det krevende å navigere i valgsystemet, og dette kan resultere i lavere deltagelse.

Blant respondentene som oppga at de var flytende i norsk muntlig, var valgdeltakelsen høyere enn blant dem som vurderte sine norskkunnskaper som begrensede. Dette stemmer godt overens med SSB som har påpekt at innvandrere som har bodd lenger i Norge og har høyere norskkunnskaper, deltar i valg i langt større grad enn de som nylig har ankommet eller har lavere språkferdigheter. Dette gir grunn til å tro at styrking av språkkunnskaper og tilgang til informasjon kan ha en positiv effekt på valgdeltakelsen.

Flere respondenter nevnte at mangelen på informasjon skaper en ond sirkel, der lav deltagelse fører til at minoritetsgrupper forblir underrepresentert i politiske prosesser. Språk er dermed ikke bare en praktisk utfordring, men også en nøkkel til å forstå og delta i demokratiske prosesser.

A chef in a white uniform and hat is working in a kitchen, viewed through a window with rain streaks and bokeh lights. The chef is focused on their work, and the background is softly blurred with warm and cool bokeh lights. The text is overlaid in the bottom right corner of the image.

«Jeg har prøvd å finne informasjon på nettet, men det er lite tilgjengelig for folk som snakker dårlig norsk. Jeg føler meg ekskludert fra noe som burde være en rettighet.»

REPRESENTASJON

Mange kinesiske innvandrere opplever at politikken ikke adresserer deres hverdagslige utfordringer, og at de ikke har noen tydelige stemmer i politikken som representerer deres interesser. Flere respondenter uttrykte usikkerhet knyttet til om deres stemme faktisk har innvirkning, og noen mente at det norske politiske systemet ikke tar deres erfaringer og behov tilstrekkelig på alvor. For noen handler valgdeltakelse om en følelse av tilhørighet. Hvis man ikke opplever at politikken angår en selv eller ens nærmiljø, kan det føre til en distanse til demokratiske prosesser. Når velgerne opplever at deres erfaringer og behov ikke blir reflektert i politikken, svekkes engasjementet og tilliten.

Kun 3,3 prosent av kommunestyrerepresentantene i 2023 hadde innvandrerbakgrunn, til tross for at denne gruppen utgjorde 18 prosent av velgerne (SSB). Kinesiske innvandrere utgjør en enda mindre andel av disse, og er dermed sterkt underrepresentert i norske kommunestyrer. Flere respondenter i undersøkelsen beskrev hvordan manglende representasjon og synlighet i politiske organer forsterket følelsen av å stå utenfor demokratiet.

Diskriminering og hverdagsrasisme utgjør ytterligere faktorer som svekker opplevelsen av demokratisk tilhørighet. Forskning har vist hvordan personer med opprinnelse fra Øst-Asia ofte møter ekskludering i sosiale og profesjonelle sammenhenger. Enkelte respondenter i undersøkelsen vår fortalte at de har opplevd fordommer og ekskludering, noe som har ført til lavere politisk engasjement. Når storsamfunnet oppleves som utilgjengelig eller uvennlig, svekkes motivasjonen for valgdeltakelse og politisk engasjement.

«There is serious discrimination in this country, especially against Asian people.»

A young girl with long dark hair, wearing a bright green hooded coat with a pink bow in her hair, is shown in profile from the side. She is reaching out with both hands towards a large, iridescent bubble that is just within her grasp. The background is a soft-focus outdoor setting with green grass and trees. Another smaller bubble is visible in the upper right corner.

«Jeg føler at vi ikke er en del av samfunnet som betyr noe politisk. Ingen bryr seg om hva vi mener.»

MULIGHETER FOR ØKT VALGDeltakelse

Til tross for utfordringene viser kartleggingen at mange kinesiske innvandrere ønsker å delta mer aktivt i demokratiet. De etterlyser mer tilgjengelig informasjon på sitt eget språk og en større tilrettelegging for politisk engasjement. Digitale plattformer, sosiale medier og organisasjoner som NCWA spiller en viktig rolle i å spre informasjon om valg og politikk. Ved å bevisst rette informasjonstiltak inn mot disse kanalene kan man nå flere med relevant og forståelig innhold.

For at demokratiet skal inkludere alle, må vi tørre å diskutere hvorfor enkelte grupper deltar mindre i valg. Lav valgdeltakelse blant kinesiske innvandrere skyldes ikke manglende interesse, men barrierer som språk, informasjonstilgang, politisk representasjon og følelse av tilhørighet.

Når store grupper systematisk deltar mindre i valg, kan det føre til skjevheter i politiske prioriteringer.

Politikk formes av dem som deltar, og lav valgdeltakelse blant innvandrere kan resultere i at deres behov og erfaringer i mindre grad blir tatt hensyn til.

Det er behov for en bredere samtale om hvordan valgsystemet kan bli mer inkluderende. Målet må være at informasjon er forståelig og tilgjengelig for alle, at flere med innvandrerbakgrunn finner sin plass i politikken, og at politiske saker gjøres relevante for ulike grupper i samfunnet.

Manglende representasjon i politiske organer kan gi en følelse av avstand til det politiske systemet. Når flere ser seg selv i politikken, øker både tilliten til systemet og motivasjonen for å delta.

Diskusjonen om valgdeltakelse handler ikke bare om å øke stemmetallene – det handler om å styrke demokratiet ved å inkludere alle stemmer.

*«Jeg vet at det er viktig å stemme,
men uten informasjon på et språk
jeg forstår, føles det som om
stemmen min ikke betyr noe.»*

«Hvis regjeringen ønsker at utlendinger skal stemme, må de gjøre mer for å vise oss hvorfor det er viktig. Jeg føler ikke at noen partier prøver å nå oss.»

ANBEFALINGER

BEDRE TILGANG TIL VALGINFORMASJON

For at flere kinesiske innvandrere skal delta i valg, må informasjonen om valgprosessen være lettere tilgjengelig. Det er behov for mer målrettet kommunikasjon på flere språk, både gjennom digitale plattformer og fysiske informasjonskampanjer. Mange innvandrere henter informasjon fra sosiale medier, trossamfunn og lokale organisasjoner, og disse kanalene bør utnyttes bedre for å nå ut med informasjon om valg og stemmerett.

ØKT POLITISK REPRESENTASJON

Politisk representasjon er en nøkkel til økt deltakelse. Når velgere ser at personer med deres bakgrunn deltar i politikken, øker tilliten til systemet. Det er derfor viktig at politiske partier arbeider aktivt med å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn til valglistene. Økt synlighet av minoritetspolitikere i offentligheten kan også bidra til å senke terskelen for politisk engasjement.

LAVTERSKELTILTAK FOR NYE VELGERE

For å styrke den demokratiske deltakelsen blant innvandrere bør det etableres flere lavterskeltiltak. Samarbeid mellom innvandrerorganisasjoner og politiske aktører kan gi rom for opplæring i norsk politikk og valgsystemet. Erfaringer fra andre land viser at prøvevalg eller simuleringer kan gi førstegangsvelgere en tryggere inngang til å stemme. I tillegg kan valgambassadører med innvandrerbakgrunn fungere som brobyggere mellom politikken og deres lokalmiljøer.

TILTAK MOT DISKRIMINERING OG EKSKLUDERING

Enkelte respondenter i undersøkelsen trekker frem diskriminering og ekskludering som barrierer for valgdeltakelse. Når deler av befolkningen opplever at deres stemme ikke teller eller at politiske institusjoner ikke representerer deres interesser, svekkes demokratiet. Det er derfor viktig at myndighetene arbeider aktivt mot diskriminering, både gjennom inkluderende politiske tiltak og ved å styrke arbeidet for et mangfoldig og rettferdig samfunn.

ET MER INKLUDERENDE DEMOKRATI

Ved å fjerne barrierene som hindrer valgdeltakelse og gjøre demokratiet mer tilgjengelig, kan vi sikre en bredere representasjon og styrke tilliten til det politiske systemet. Et inkluderende demokrati forutsetter at alle som har stemmerett, også har muligheten, kunnskapen og motivasjonen til å bruke den.

Scann QR-koden
for engelsk og
kinesisk versjon:

Likestillingscenteret / Parkgata 12 / 2317 Hamar /post@lss.no

www.likestillingscenteret.no

© 2025